

Dato: 15.4.2014
Saksnr.: 2014/3131
Løpenr.: 18505/2014
Arkivkode:

Saksbehandler:
Gunnar Johan Eljervik
Tlf.: 52 74 30 49

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Helse - omsorgsstyret	13.05.2014
	Formannskapet	14.05.2014

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT OM EGENANDEL FOR KOMMUNALE HELSE- OG OMSORGSTJENESTER

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet i Haugesund kommune slutter seg til Rådmannens høringsuttalelse og oversender denne til Helse- og omsorgsdepartementet.

Stål A. Alfredsen
kst. rådmann

Gunnar Johan Eljervik
rådgiver

Saksutredning

Forslag til endringer i «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester».

Bakgrunn

Helse- og omsorgsdepartementet sendte den 17.2.2014 på høring forslag om endring av egenandel kommunale helse- og omsorgstjenester. Det foreslås her å endre i forskriftenes § 3 om egenandelens størrelse ved langtidsopphold. Endringene foreslås for å sikre at beboere *som mot sin vilje* legges på dobbeltrom i kommunale institusjoner skal få redusert egenandelen ved langtidsopphold. Med langtidsopphold menes opphold på institusjon på ubestemt tid, eller tidsavgrenset opphold når beboeren har vært på institusjon i minst 60 døgn per kalenderår. Forslaget vil ikke få konsekvenser for beboere som under korttidsopphold må dele rom med andre beboere.

Tilbake til St.meld. 50 (1996-97) Handlingsplan for eldreomsorgen, var ett av målene i planen at alle med langvarig opphold i institusjon, og som ønsker det, skulle få enerom. Dette ble fulgt opp i «Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene», der det heter at kommunene skal sikre «tilbud om eget rom for ved langtidsopphold». Kommunenes tilrettelegging for å kunne tilby enerom ble ytterligere styrket i «Forskrift om en verdig eldreomsorg» (verdighetsgarantien), der det kommer frem i § 3 h at «tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom.»

I forbindelse med behandlingen for statsbudsjettet for 2014 vedtok Stortinget at det skulle innføres redusert egenbetaling for beboere som mot sin vilje bor på dobbeltrom ved langtidsopphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon.

Departementet foreslår at forskriftenes § 3 annet ledd får følgende tillegg med virkning fra 1. juli 2014:

"Beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på 35 000 kroner."

Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn i sitt høringsbrev at med mindre beboeren eksplisitt uttrykker ønske om det motsatte, så vil enerom være å foretrekke for langtidsbeboere. Bestemmelsen vil følgelig omfatte alle langtidsbeboere på dobbeltrom, med mindre beboeren gjennom søknad eller på annen måte har uttrykt et klart ønske om å få dele rom med en annen.

For delvis å kompensere kommunene for reduserte inntekter er kommunerammen økt med 15 millioner kroner i 2014 (halvårsvirkning) på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

KOSTRA-tall viser at antall beboere på langtidsopphold på kommunal helse- og omsorgsinstitusjon ved utgangen av 2012 var om lag 34 000 personer. Samtidig opplyses at andelen enerom er 97 prosent. Det er ikke mulig å anslå hvor mange langtidsbeboere som bor på dobbeltrom mot sin vilje. Dels skyldes dette at en stor andel av de som plasseres på dobbeltrom, er på korttidsopphold, dels at vi ikke har tall for hvor mange som er på dobbeltrom etter eget ønske.

Høringsnotatet kan i sin helhet lastes ned her:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/forslag-til-endringer-i-forskrift-2011-1.html?id=751375>

I «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» kap. 1 omhandler egenandeler for opphold i institusjon som nevnt i helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c.

Haugesund kommune har 18 dobbeltrom som en eventuell endring i forskriften vil få innvirkning på. Disse er fordelt med 10 rom på Udland omsorgssenter, 5 ved Haraldsvang omsorgssenter, og 3 ved Bjørgene omsorgs- og utviklingssenter. Det er tidligere vedtatt at bruk av dobbeltrom på langtidsplasser skal avvikles fra det tidspunkt de nye plassene ved Haugesund Sanitetsforening Reumatismesykehus AS står klare i 2015/16.

Rådmannens vurdering

Departementet legger til grunn i sitt høringsbrev at med mindre tjenestemottakeren eksplisitt uttrykker ønske om det motsatte, så vil enerom være å foretrekke for langtidsbeboere. Bestemmelsen vil følgelig omfatte alle langtidsbeboere på dobbeltrom, med mindre beboeren gjennom søknad eller på annen måte har uttrykt et klart ønske om å dele rom med en annen. Rådmannen forstår dette dithen at alle søknader om langtidsplass er å betrakte som en søknad om enkeltrom med mindre det under behandlingen av søknaden gis et klart ønske om å dele rom med en annen. Imidlertid mener Rådmannen at kommunen må ha muligheter for at beboere kan dele rom. I blant hender det imidlertid at ektefeller/andre, der begge har behov for institusjonsplass, ønsker å dele rom. Det er forståelig at disse ønsker å bo sammen, og at kommunen også i fremtiden skal kunne tilrettelegge for beboere som ønsker å bo sammen. Dette er også et spørsmål om kvalitet.

Som nevnt over har kommunen 18 plasser i dobbeltrom. Bli endringen i forskriften vedtatt, fører dette også til en inntektsreduksjon for kommunen ved fortsatt bruk av de 18 dobbeltrommene. Hvor mye dette vil bety i reduserte inntekter, er vanskelig å si noe konkret om siden inntektsgrunnlaget som ligger til grunn for vederlagsberegningen varierer fra beboer til beboer. Det som er klart er at beboere som gis tilbud om plass i dobbeltrom gis et fribeløp på kroner 35 000,- i vederlagsberegningen. Forslaget om å redusere egenandelen ved å øke fribeløpet for de aktuelle beboerne, fører til at alle vil få samme fordel uavhengig av sin inntekt. Som følge av at kommunen tar i bruk plassene ved HSR i 2015/2016, mener Rådmannen at Haugesund kommune ikke vil få et større inntektstap som følge av at kommunen blir berørt av den nye ordningen i en relativt kort periode. På den annen side foreligger det allerede forslag om å avvikle bruken av dobbeltrom, jmfør forslag til tiltak i bystyresaken «Innsparing og effektivisering av driften i Haugesund kommune» (Tabell 1 Tiltak – anslag reduksjon/innsparing/årsverk/ virkningstidspunkt, punkt K), som ble behandlet 12.3.2014. Rådmannen vil komme tilbake til dette i en egen sak.

Imidlertid vil kommunene bli delvis kompensert for reduserte inntekter med at kommunerammen er økt, men Rådmannen stiller spørsmål til om dette er tilstrekkelig. Det er presisert fra departementets side at kommunene bare blir delvis kompensert. Likevel finner Rådmannen grunn til å stille spørsmålet.

”Handlingsplan for eldreomsorgen”, ”kvalitetsforskriften” og ”verdighetsgarantien” legger også opp til at kommunene skal legge til rette for enerom under langtidsopphold. Tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med pasient og bruker, jmfør pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1, annet ledd. Rådmannen mener derfor at forslaget om økning i fribeløpet for beboere som plasseres på dobbeltrom mot sin vilje, kan øke fokus i kommunene med å etablere enerom for alle beboere på langtidsopphold.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen støtter forslaget til at beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på 35 000 kroner. Videre finner Rådmannen grunn til å stille spørsmål om endringen i for liten grad blir kompensert til kommunene.

Vedlegg:

Ingen